

ȘEZĂTOAREA

Literatură și tradițiuni populare.

Director : *Artur Gorovei*

VOLUMUL V.

Fălticeni
TIPOGRAFIA A. GOLDNER
1899.

TABLA DE MATERIE

- Măreștanu Mih. T. — Cîntece, p. 11, 13, 31, 46, 89, 150.
 Măndrescu Grig. I. — Amintiri despre Ion Creangă, 179.
 Măntescu Gh. — Strigăte în joc, 15.
 Mărușel Teodor. — Domnul de rouă, 19.
 Mărușel. — 32, 48, 112, 159.
 Mărușel Gr. — Cîntece, 12, 93. — Prostul (poveste), 129.
 Mărușel S. — Sfirîiacul, 199.
 Mărușel. — Zidirea mănăstirei Sucevița 17. — Legenda Vameșului, 33. Legenda broastei, 36. Perminte Solomon și șerpii, 49. Sărbătorile săptămînale ale romînilor, 79. Țiganul la stîna, 81. Cîrîța, 127. De ce buha bea numai apă de ploaie, 128.
 Mărușel Gr. — Sinzienii, 82.
 Mărușel Artur. — Cătră cetitori 1. Femeea leneșă dar iscusită, 9. Din botanica populară, 42. 68. — Amintiri despre Ion Creangă, 191.
 Mărușel N. — Bocete, 14.
 Mărușel N. — Boghii, 16.
 Mărușel M. — Bucătăria țaranului: Mămăliga, 3; Cirul, Pogăcea 61; Geandra, Malaiul 52; Azima, 53; Turta, 54; Pinea, 137; Felacii, 138. — Cîntece: 46, 64. — Urătură, 21. — Gura hamei, 40. — Poveste, 65. — Viatul, 139. — Un leac contra răului *Sămnea* copiilor, 156. — Povestea lupului, 158. — Ce umbli de la pom la pom? 159. — Amintiri despre Ion Creangă, 188.
 Mărușel Gh. — Secul copilul și steaua de aur, 27.
 Mărușel S. — Cîntece, 14.
 Mărușel I. — Cîntece, 15, 44.
 Mărușel oficial, 95. *Ches și unar folcloristic al Ministerului Instrucției*
 Mărușel A. Christ. — Cîntece: 13, 92. Arde Dobra (poveste), 43. Omul și scorpia, 134.

- Popescu S. — Sfântul Ion, 149.
- Popovici I. T. — Cîntece, 12. Descîntece, 146.
- Properțiu. — Profesorul Ion Creangă, 205.
- Sachelari Gh. C. — Cîntece 16, 43.
- Sala V. — Descîntece, 143.
- Ștefănescu Dobre — Cîntece, 12. Omul roșu (poveste), 152.
- Teodorescu C. — Cîntece, 15.
- Teodorescu I. — Glosar din munții Suceviți: 23, 37, 54, 69, 97, 113, 161.
- Teodorescu-Kirileanu Gh. — Insemnări asupra manuscriptelor lui Ion Creangă, 209.
- Teodorescu-Kirileanu S. — Zinele, 8. Cîntece, 90. Despre comari, 107. Mîntea femeii, 135.
- Trofin N. — Sfântul Dumitru, 148.
- Tuțescu Șt. Șt. — Cîntece, 46, 93. Descîntece, 48. Turturoasa și gaita, 83.
- Vasilii A. — Cîntece: 11, 30, 45, 61, 85. — De etind mîntîncă cocostreii șerpilor și broaște, 147.
- Vasilii Gh. A. — Cîntece, 16.
- Vasilii N. — Petrișor și zîna pădurei (poveste), 7. Cîntece 44, 90. Zece ani, 195.
- Veslovschi Ilie. — De unde vine numele Sadagura, 76. Comara ascunsă, 77.

ȘEZĂTOAREA

Redactori: T. Daniilescu, M. Lupescu, N. Vasiliu.

Director: Artur Gorovei.

Vol. I. Fălticeni, Decembrie 1898. No. 1.

Cătră cititori.

Începutul acestui an, datorim citiva lămuriri cititorilor „Șezătoarei”.
Fără nici o subvenție și fără nici un ajutor de la nimeni,
datorăm de-î-năl M. Lupescu, N. Vasiliu, și T. Daniilescu, învățători
la Școala Mentalului din județul Sucevei, au fundat această revistă, con-
ștințându-și bine, fiecare, cu cât ne-au lăsat puterile.

În primul număr, o serie de scrisori bine-voitoare din partea
unor oameni cu vază în ale cărții, ni-au dat spor la lucru, și
ne-au lăsat în credința că vom izbui în întreprinderea noastră.
Că românul românesc e greu pînă se aprinde, că da stîns ușor
să se aprindă, și am fi fost nevoiți să poposim, dacă oamenii cu dor de
cărți și de știință nu ar fi venit în ajutor.— D. Delavrancea, după ce a scris
în „Revista Națională” o lungă și frumoasă cronică, în care ni-aducea
la cunoștință toate meritele, convins că numai încurajările pla-
tejite pot să ajungă, a întreprins o adevărată goană după abonați,
și astfel ne-a putut merge înainte. Să fie știut deci, că fără concursul
și îndajirea lui, „Șezătoarea” ar fi încetat chiar de la început.

Un geniu de năzuințele noastre, însă, și ceea ce constituie cel mai
mare lucru de glorie pentru „Șezătoarea”, a fost înaltul sprijin ce a
putut să-i acorde M. S. Regele.

În cărțile țării, „Șezătoarea” găsi o primire strălucită. E destul
de cunoscut că d. Dr. G. Weigand, directorul Institutului pentru studii
de lingvistică (Seminarul român) din Lipsca, a introdus-o drept carte
obligatorie în seminarul său.

În anul acesta, d. Take Ionescu, fiind Ministru al Instrucțiunii publice, a
putut să ia laudul Ministerului cinci sute abonamente pentru școalele

rurale. Cu acești bani am acoperit un deficit din anul I, și am putut tipări anul II și III.— În acest timp, numărul abonaților scăzuse neînchipuit.

În 1896, d. Delavrancea făcînd parte, ca deputat, în comisia bugetară, a izbutit să înscrie, în bugetul Ministerului Instrucțiunii pe anul 1896—97, o subvenție de una mie lei pentru „Șezătoarea”, astfel ni s'a asigurat existența în anul IV.

În același buget pe 1897—98 rămăsese înscrisă aceeași subvenție cu care urmă să tipărim anul V.

Un lucru însă, trebuie știut: în cursul anului IV nu s'a înscris măcar zece abonamente, de și am tipărit revista în 400 exemplare.

Cerînd Ministerului a ni se libera subvenția, subscrisul ca director al Revistei, a primit următorul răspuns [No. 72716/18546 B., din 20 Decembrie 1897]:

„La suplica Dv. din 7 Noembre a. c. ce ați adresat Ministerului
„prin care cereți a vi se libera subvenția acelei reviste, am onoarea
„vă răspunde că s'a anulat subvenția pe anul acesta și pentru anul
„s'a suprinoat din buget, pentru motivul că această revistă nu a
„primit la Minister“.

Astăzi, ca și la început, pernim călăuziți de speranța că dacă revista noastră merită să fie sprijinită, va fi.

ARTUR GOROVEI

Bucătăria țaranului.

În timpul iernii, țaranul își pregătește „de mîncarea“ e, în timpul de iarnă, casa în care locuiește; iar vara, o colibă, o șură, un bordei, o groapă în pămînt, un fel de horn de țară ori de petre. Colibele, la munte, sînt făcute din lătușii de lemn în formă conică, cu o deschidere ce servește de ușă. La ștop, în loc de colibe de lătunoș, sînt colibi de nuele, acoperite cu pae, ori bordee, une-ori în pămînt.

Aici, în casă, în colibă, bordei, șură ori cuptor în pămînt, în bucătărie cu cînele și mița, cu *gălilele* și gloata, se prepară *hrana* țaranului pentru *casasă*.

Mucările țaranului de post (*de popă*) și de fruct (*de dulce*) sînt următoarele:

1). MAMĂLIGA

Mămăliga, măliga, mămăliguța, culeșa, e temelia hranei țaranului. „*È greu de câștigat măliga*“ înseamnă că hrana se obține cu greu, cu anevoie. Cînd țaranul are mămăligă, *udătura* lui găsește. Cel mai mare păcat face cine-va, cînd insultă și injură mămăliga. „Nu călea mămăliga în picioare, mălălea bate la pîntece“!

Mămăliga se face din făină sau făină de popușoi.

La moară, pentru măcinat plătești vamă. Face mare păcat săl să înșală pe murar și nu-I dă vama; pe ceea lume, cele lire de făină sînt în măsura cu care l-a înșalat, toate se va căra cu genele ochilor, în gîntușii, înșălătorul.

Făina înainte de a se pune în mămăligă se cerne prin *sită*. Cînd faci mămăligă cu făină necernută și în ea se află *spurcat*

de șoarece, de mîincoi asemenea mămăligă, faci bube pe limbă.

Fie-care țaran are sita lui. Sita nu se dă cu împrumut și cînd se dă vre-odată, să se ducă coperită cu ceva, că e rău de dihanit. Sita poate fi mai deasă ori mai rară, și se face ori din *drot* (sîrmă subțire) ori din pluză de păr de cap. Cît de sarac fie țaranul, el nu-ți mîincoi mămăliga cu fața necernută; cine face așa, mîincoi lucru spurcat și trage sărăcie.

Ceea ce rămîne după cernerea făinei, se numește *tărîțe*. Tărîțele nu se svîrl, ci se fac cu ele multe alte lucruri: tărîțele se umple bors; tărîțe opărite (cu apă clocotită) se dau găinilor ca hrană, căci fac ouă multe; amestecate (îndulcitate cu sare, se dau vitelor și oilor cînd fată; ferte cu urzică și *huște* 1) se face *mînjată*, cu care se ung *natrele* 2) de la plaga de *cîlf* (cînepă) ca să nu se scămoseze firele de tort și să se rupă; tărîțe descîntate se dau vacilor ca să fie *mănoase*; amestecate cu pufoasă pisată ca făina se dau vitelor care teșesc, și în fine opărite și amestecate cu sfeclă duminată, se dau vacilor, ca să aibă lapte mult și bun. Muiate cu ud de femeie îngreunată, se dau găinilor ce mor de boieră.

Făina descîntată și rumenită - prăjită - e bună de ordă; cine are *șuhărie* 3) să tragă pe nas fum de făină de popușoi și-i trece. Făina de popușoi găsit, e bună de negel; iar pe sărată pe ranele ce capătă oite-odată găinele, se tamăduiește.

Mămăliga se face în *ceaun*, care e cu atît mai mare, cît sînt mîncători mai mulți la gospodărie. Cînd se pune ceaunul de mămăligă, se ia de sub laită unde e locul lui, se suflă și se șterge cu mîna, ca să nu fie colbos, și apoi se toarnă apă, băgînd de samă se nu fie în ea *gozuri* 4) sau *gujuli* 5). Peste apă, după ce s'a pus sare, se presară o mîna de făină. Cînd se uită mămăliga nesarată e a bine. Ceaunul cu apă se pune pe *chirostii* (piroștii), sub care se trage

1) Huștele sînt tărîțele, cu care s-au făcut bors.

2) Natra e locul dintre sulul de dinainte și cel de dinvoal.

3) Șuhărie sau gutunar.

4) Gozuri sau gunoae.

5) Gujuli sau insecte și vermi.

ori în *cujba*¹⁾ sau *virtej*²⁾. Cujba și *melesteul*³⁾ (cu-
șor) nu se iau din locul unde s'a făcut mămăliga, căci
sunt încă încălziți cu tine.

Una pentru mămăligă se ține în *săculețe* de pânză de câlt
(sau gousă) ori în *burducuri* de oie sau capră, iar sarea
în săculețe mici, în *soluși*, cornuri înfundate, ori în *căși*⁴⁾.
Când apa din ceain începe a se usca, se pune făina cu
cuișorul sau cu scafa, potrivindu-se a se pune numai cât tre-
buie. Când din mămăligă se ia și *cîr* [zamă], atunci se
pună apă mai multă și făină mai puțină. După ce mămăliga
e mai bine, se taie cu cutișorul și mai lăsîndu-se puținel,
se mănîncă.

Când mămăliga e gata de mestecat, se *teșcește* cu *leafa*⁵⁾
pe din dosul lingurei, căutînd a nu o țepsi de tot. Dacă
nu se va nu-ți rămîie copiii *chelboși*. Mămăliga să răstoarnă
pe *fund* ori pe *masă*, iar ceainul se rade cu leafa. Bu-
tăria de pe de-asupra mămăligii, să nu se mînuie, căci e
mai de napaste. Dacă după ce răstorul mămăliga, ea crapă,
se face un drum. Când fundul ceainului arde, va vremui.

Mămăliga se taie cu o ață ori cu un cutit de lemn, în
patru sau apoi în patru pătrări. Ața mămăligii se leagă ori la
cîrșul hornului ori la coada fundului de mămăligă. Mămă-
liga la zile de post se prăjește pe foc. Moarea de curechi și
de fasole rece, e mai bun cu mămăligă prăjită.

Când casașii se pun la masă, nu încep toată mămăliga, ci
încep dintr-o parte din ea. Înainte de a se pune la masă, cei mai
în vîrstă dintre țaranii se spală pe mîini și-si fac cruce; după
ce s'au spălat și se secolă, iar își fac cruce, zicînd: „multămăscu-ți
e, Doamne, și de bine și de rele, și de darul sfîntiei tale”.

Mămăliga rămasă, se copere cu o cîrpă și se pune pe
un vas cu tot cu fund, căci acolo nu ajunge mița, nici alte
partea cu spurea. Când în mămăligă ț-a puse cine-va făină

¹⁾ Cujba e un stîlîg de lemn îndoit.

²⁾ Virtej e un instrument amuzic făcut pentru ținut căsune pe foc.

³⁾ Melesteul sau cutișorul e un băt de lemn de alun, cu care se mestecă mămăliga.

⁴⁾ Căși sunt niște cutii ori de lemn, ori de coajă de mesteacăn, în care se

⁵⁾ Leafa e o lopațea.

de *carl*, versî de dă mațele din tine.

Dacă rămîne multă mămăligă rece, se pune iar în cind cînd facî altă mămăligă, ca să nu se facă risipă. Mămăliga în care se pune de cea rece, trebuie mestecată bine, să se mestece cu boțuri.

Țaranul face cam de 3 ori mămăligă pe zi; cînd are să facă crătorii mulți face mămăligi multe. Pe la boeri, pe vremea aratului, se face la plugarii mămăligi, la *otac*, mari, în două dări, cit rotita plugului de largi în doagă. Mămăligelo mari se mestecă cu greț. Mămăliga făcută repede, e crudă, mămăliga crudă numită și *telci*, *letiu* ori *clac* e bine să se mestece nînce, căci îngrășă. — În mîlaiu se pune mămăligă crudă ca să dospescă. Mămăliga crudă e bună și *de bulfe*. Mămăligelo mari sînt iubite de mîncăcioși și proști, de unde se vede căla „fă mămăliga mare, măi Ioane, fie crudă, fie mîncă, numai mare“. Fata care nu știe a face mămăligă bună, e cît de *statuta* (bătrînă) nu-i de măritat. *Mămăliga cu barabule* ori cu *bulughene* se face vara după ce încep a țea țarabule. Ea se face mult în vreme de *scumpete*. Mămăliga cu barabule se face așa: se țea barabule, se spală, se curăță de coajă, și se pun la fert în ceainul de mămăligă. Cînd are să se facă bine se *secuesc*¹⁾ cu melestul ori cu leafa și se pune pe foc cu ele făină de popușoi și sare; se lasă apoi de ferb bine, se mestecă, se țepsește și se răstoarnă pe fund. Mămăliga cu țarabule se mînceă și *goala*, ori ca mujdeiū, sau peștel pe foc.

În vremuri grele — de foamete ori scumpete — se face mămăligă și din făină de *hrîșcă* și *orz*²⁾. Mămăliga de hrîșcă ori de orz se face ca și cea de popușoi; ea e neagră, înțepătoare, lipicioasă și săleie la gust.

Mămăliga *prichita* (prîpîită) e numai pentru leac. Ea se face punînd în apă clocotită făină și mestecînd-o în apă. Cînd s-ă îngroșat, se răstoarna. Mămăliga prichita unse cu măduvă din falcă de porc și cu unt-de-naft, e bună de leac.

1) Se mestecă sau se sfarmă bine.

2) Mămăliga de hrîșcă și de orz e cunoscută numai de sîterii de la țară — la munte — spun bătrîni — în vremea unei foamete cumpăite, de demult, se facea cu mămăligă de scoarță de țag, măcinată.

Mămăliga prăjită și rece se numește și *hrincă*. Hrinea o gătește lucrătorul de multe ori goală, întingind-o în sare, și cu usturoi și ceapă. Când mămăliga se face prea vârtă și mare, se numește *crihan* și *talcan*; la munte mămăliga victoasă i se zice și *troșmeiș*. Unei bucăți mari de mămăliga, jaranii de la munte îi zic, *halcă*, iar cei de la țară

mămăliga prichită se face *cu apă neînțepuită* și se mestecă pe lângă un lat de alun, de se poate cu acel cu care s'a ucis și un șarpe.

M. Lupescu.

Petrișor și Zîna pădurei

Un băiat odată un om și avea un fecior. Într'o zi ducîndu-se la muncă în țig. aduse o pușeuță pe care o dădu fiului său spunîndu-i să păzescă un lan de grîu, și dacă vr'o pasere i-a luat un spic, are să-l omoare. Păzind băietul lanul de grîu, văzu un corb și luă un spic. De frică, băietul apucă să fugă după el și nimeri la o mănăstire, unde un călugăr îl văzu și îl chemă la el, și rămase în mănăstire.

Întîlnind el la vînat, și stînd la pîndă lingă un copac, văzu dintr'un palat esiră două fete cari măturau o potecă de lemn pe lângă un lac cu lapte, iar alte două duceau pe una o coroană.

Cînd se întoarse băietul la chilie, era foarte trist. Călugărul văzu că el era trist și-l sfătui să stea la pîndă, și cînd văzu că el se întoarse la pîndă să pue mîna pe coronă și s-o rupă de fugă.

Cînd văzu fata că-i luă coronă, alergă după el strigînd: „Nu te lăsa să-ți rupă de aur, uită-te la mine cît sînt de frumoasă! Dacă te lăsa să-ți rupă și fugind la mănăstire, dădu coronă călugărului care o ascunse într'o evanghelie.

Cînd se întoarse la mănăstire, și se ruga să-i dea coronă, spunînd că era foarte bolnav și că se ruga să-i dea coronă, spunînd că era foarte bolnav și că se ruga să-i dea coronă. Călugărul îi spuse că coronă era în evanghelie și că se ruga să-i dea coronă. Zîna se învoi, și dădu coronă băietului, și călugărul îi dădu coronă. —

Cum o puse pe cap, își căpăta puterile și plecând zise la etului să-și facă opineț de fer și cîrjă de oțel și să plece spre soare răsare, pînă la grădina cu pomi de aur, că va nimeri la casa ei.

Amărit și ea val de el, făcu precum îl învățase și porci. După trei ani de mers, ajunse la fîntina cu pomi de aur unde veni o copiliță de luă apă într'o cofiță Petrișor îl scose apă și dădu inelul în fundul cofitei.

Zina pădurei bău o duscă din cofă și găsind inelul, îl scoseu. Apoi aduse pe Petrișor cu alaiu la casa ei și făcu nuntă.

[Spusă de Neerul Morariu, din Borcea, jud. Suceava]
N. VASILIU

Z i n e l e

Cam cu 50 ani înainte vreme, era în satul Holda un țăraniu; îl chema Grigore Hău, și când începea să-ți pucească pătani de-ale lui, nu le mai sfîrșia.

Oamenii, femeii, copii, în zilele de serbătoare să ducă la moșneagul acesta, să le spue de-a lui. El știa cîntecul zinelor; dar moșneagul în ruptul capului nu l-ar fi cîntat. O samă îl întrebau de ce nu-l cîntă și el răspundea: — Femei, nu-l cînt, că de m-a pune pacatul să-l cînt, apoi la noapte zinele vin și mă duc la dîsele pe cîntă-va vreme.

Și unde's zinele acelea? — îl întreba vre-unul.

— Prin alte locuri; pe aicea nu se află, decât pe muntele Rarău în Petrite Doamnei. Acolo între petre se află o loca mare, ca fața unei case. Și de cîte ori mă ieș zinele, apoi mă duc și mă țin o zi, două, mult trei zile. Una dintr'ele mă zice: să ne cîntă cîntecul nostru, că de nu aici țî-i moarte.

— Da mă rog cum-îs zinele acelea — întreba vre-unul.

— Zinele-s frumoase de nu mai aș păreche, dar ce hău dacă în dos-îs scobură de copae. Aș un păr castaniu, șapte pește, și-i lung pînă în călefi. Și aș niște ochi, de cînd o uită la tine, te beă, nu altă. Cînd le cînt, zinele inelul

...ele și numai în băuturi și petreceri o duc.

...le beau ele, îi da și moșneagului câte-un pahar de băutură.

...le beau numai vin, altă nimic.

...le să săturau zinele de petrecut, atunci îl duceau

...le acasă.

...le leu la dîsele pe ori ce cioban care cîntă frumos

...le, sau fata care cîntă frumos.

...le au în stăpînirea lor toate vietățile sălbatice. Ele

...le semne la urechea vietăților ce le au în stăpînirea

...le de-aceea cînd vinăm un cerb, urs etc. e însemnat

...le.

...le zinelor e ca la vaci: mândruța, păuna, brîndușa,

...le etc.

...le de la Parascliva Gh. Roșu, și de la hunica mea Axinia

...le, din cotina Holda, com. Broșteni, jud. Suceava)

S. Teodorescu-Kirileanu.

Femeea leneșă, dar iscusită

...le vine că un om avea o femeie leneșă, leneșă, da leneșă,

...le pierese un fus de tort într'o iarnă întregă, și-l aruncă

...le. Da ian să-i fi zis cum-va barbatu-so că nu luera

...le lucru toate femeele, că, Doamne, își aprindea pale în

...le să se mai spăla cu toată apa Dunării de ocările și

...le nevastei.

...le și o luă barbatul mai din scurt, că să-i arăte și

...le dintr'o iarnă întregă.

...le, măi bărbate, da ni-î plin podul de torturi. Sue-

...le vede cu ochii tăi, dacă nu mă crezi.

...le să se sue în pod; da femeea de colo:

...le stăi o țără, bre omule, că pînă te-î sui tu în pod.

...le aspta. Iacă mă sulfu eu; stăi tu colea în gura

...le și numără torturile.

...le și slipi), vulpea dracului a și fost în pod. Și unde

începe a aduce cîte un tort pînă la gura podului, și barbata le numără: unu, două, zece, o sută.

O sută de torturi! „Uite cum îmi năpăstuiam bunătatea de nevastă“, gîndea barbatul. Da el nu știa, săracul, că nevasta lui tot un tort i-a arătat de o sută de ori.

— Acuma, măi barbato, îmi trebuie un rîșchitor. Să te duci în pădure și să tai un lemn bun.

Barbatul a plecat la pădure, iar nevasta a ajuns mai înainte de el și s-a ascuns între tufe.— Își alege omul un loc păcel potrivit, dar cînd să dea cu toporul, aude un glas din copaci strigînd:

„Cine tae rîșchitoare
nevasta acasă-î moare.

Ce să faci? Se lasă păgubaș de rîșchitoare și vine acasă. A doua zi nevasta-l cere iar rîșchitoare, dar glasul din pădure iar l-a alungat acasă.

A treia zi își iea inima în dinți, își tae de-uu rîșchitor și vine acasă. Da acasă, nevasta teafără ea totdeauna.— El însă n'avea că glasul din pădure era al nevastei.

Barbatul făcu rîșchitorul și femeia, în fața lui, rîșchitor un tort și făcu un caleap: pusă apoi cîneapă netorsă în caleap și o acoperi cu tortul, ca se creadă barbatul că-l ține cu ciubărul numai cu tort; turnă leșie de asupra, și zise către barbatul:

— Măi barbato, stăi colea și păzește; da bagă bine că samă nu cumva se zboare vr'o cioară pe de asupra ciubărului, că tot tortul se face cîlți, și-î păcat de muncuța nevastei vară întreagă.

Și stă barbatul cu ochii zgîlți pe sus, pîndind cioara să se hîciuindu-le. Da cine-î vrednic să oprească cioara se nu ține pe de asupra ciubărului?

Ș'apoi să fi auzit bocetele femeii cînd găsi numai cîlți pe ciubăr;—da barbatului, săracu, nici prin mintea nu-i trecu că ea numai cîlți pusese.

Artur Gorovei.

Cinţete

— Prunză verde trei zmîncele, — Măi băete, băţele,
 de-a de-o bucă¹⁾ de vreme, hotărăşte-ţi grădina
 să-ţi pulca a mă teme, sporneşte-ţi ograda
 să-ţi luna, şi de stele, că trec pe la poarta ta
 să-ţi scap, de buruene, şi mă vede muerea
 să-ţi casa mîndrei mele, — Muorea ta de-ar crăpa,
 să-ţi casa tăiū lemne, eu la tine m-oîū uita;
 să-ţi sperul pe surcele, muerea ta de-ar plesni,
 să-ţi uit la deal cu jale, eu cu tine c'oîū grăi.
 să-ţi casa puiţei mele.

(Culese de Ana-Ada la Toader S. Garcioaea, din com. Tătăruşi, jud. Suceava)

— Saracu main de Prut, eu trei rînduri de pistoale.
 să-ţi lăme-I îngrădit, Saraca raiăna noastră
 să-ţi cu pari, măi cu nuele, cine s'o mai stăpînească?
 să-ţi cu armatură grele, Rusu din ţara rusască
 să-ţi cu oia primblare, şi pe ture să-l surgumiască.

(Culese de la V. Babălău, de 72 ani, din com. Tătăruşi. El zice că aşa
 cântă pe elud era copil.)

Culese de **A. Vasiliu**

— Prunză verde murele, un picior mă-a degerat,
 să-ţi şi nucule, limba'n gură s-a useat,
 să-ţi cu zuat cucule? c'am mîncat răbdări prăjite,
 să-ţi cu ōlt la Calafat, date de Crivăţ de munte,
 să-ţi cu borleiaş surpat, iar fumul m-a afumat
 să-ţi cu pat, fără pat; şi m-a făent porumbac.

(Culese de la Adameşteanu, jud. Teleorman)

Cules de **Mih. T. Adameşteanu.**

373. —Oucule, pasăre sură,
 ce cînți la mine pe șură?
 Ori ți-i foame, ori ți-i sete
 ori ți-i dor de codru verde?
 —Nici mi-i foame, nici mi-i sete,
 nici mi-i dor de codru verde;
 dar m-a pâlît dor și jăle
 de la puicutele mele.
 Cite puice-s pe părăn
 toate-s a lui Dumnezeu,
 cea din capul satului
 am lăsat-o dracului.
 Eă mă duc în deal și'n vale
 ea-mi ține calea'n carac.

(Din Crucea, com. Broșteni, jud. Suceava)

374. Foaie verde ș'o lălea
 Prutule, nu te îndura
 și seade, seade mereu
 ea să pot trece și eă
 la puicuța ea s'o vād,
 să mi-o string eu dor la piept.
 Foaie verde măr uscat
 fi-i-ar neamul blăstămat,
 fi-i-ar casa tot pustie
 și copii'n pușcărie
 cine pe rus l-o făcut
 stăpîn dincolo de Prut.
 Verde foaie ș'un dudăn,
 fă, Doamne, pe gîndul meu
 pînă'n sară, pînă'n sară
 rușii, rușii toți să piară,
 Prutul slobod să ramle
 cum o fost de cine știe!

(Din com. Stîncea, jud. Iași)

Cules de I. T. Popovici

375. Foaie verde alunică,
 măi bădiță Ionică,
 vai, greu nour se ridică.
 De s-ar face coala cruce,
 dorul să nu mă usuce!
 scrie-o carte cu dreptate
 la puicuța'n ceea parte;
 [Din com. Banca, jud. Tutova]

serie-mi-o tu, dorule,
 du-mi-o tu, amorule.
 De-î găsi-o stînd la masă,
 fi săgiată minușita
 ea să-i scape furculița
 să gîndească la bădița.

Cules de Gr. Coste

375. Foae verde lemn de sus,
 de cînd puiu mi s-a dus
 nîi garoafe'n poartă-am pus.
 Cîm trele mi s-au prins,
 și s-au prins și-a'nbobocit,
 și puiu n'a mai venit.
 Cîm data trei zmicele,
 din Spătărei, jud. Teleorman]

de cînd te-ai dus, băețele.
 n'am mai mîncat cu plăcere
 și la gît n'am pus mărgele
 nici la coadă panglicele,
 nici în degete inele;
 nici la coadă, nici la gît,
 parcă m-am călugărit.

Cules de **A. Crist. Popescu**

377. — Foae verde ca marariu,
 dină de la Șatrariu,
 cum te-a făcut pe tine
 cu naltă și subțire?
 Cîm sînt fată de primariu,
 și la gît cu galbeni mari.

la urechi cu icusari.
 — Ioană de la Șatrariu
 vin la mine subț umbrariu
 să-ți aștern mărgăritari;
 de căpătălu, să mă erți:
 cîteva burueni verzi.

378. — Și mă cere, maică, cere,
 și mă cere-un militar;
 și mă cere, mamă, după el.
 Cîm te duce, fata mea,
 și tu ordi și-l iea,
 și tu rămi singurea.
 Și mă cere, maică, cere,
 și mă cere-un cojocar;
 și mă cere maică după el.

— Nu te duce, fata mea
 că-î amar de viața ta:
 hrana cojocarului
 șede'n virful acului;
 ace 'mpunge,
 ace frînge,
 șede jos și'ncepe-a plînge,
 mămăliga nu-i ajunge.

(din satul Vlașca).

Culese de **M. T. Adameșteanu**.

379. Nani, nani
 puiu mamă;
 haide pește
 de mi-l crește,
 și tu rață
 de-l răsfață,
 și tu știucă
 de mi-l culcă,

și tu somn
 de mi-l adormi,
 și tu crap
 de-l ia de cap
 și-l aruncă'ntr'un vâlcel
 să doarmă ca un purcel.

Din com. Grindu, Ialomița.

Cules de **Dobre Ștefănescu**.

380. — Frunză verde mărgărint — Fă'nainte că te-ajung;
 la', Ileană, la prășit.   numai cît mă'mbrobodesc,
 — Ba eî zeu, m-am bolnăvit.   cu-atîta mî zăbovesc.
 — Tu, Ileană, să-ți șede.   Am avut o chita de in;
 — Saie ochii cul o vede.   o aduc ș'o da'u pe vin,
 — Tu, Ileană, ghicîu'n cutî.   că inu-l pîsderos,
 — Acolo-a fost de cîndu-l.   vinu-l bun și lunecos
 — Hal, Ileană, la băut.   mere pe gît în gîos.

[Spus de Anisia Dirja, din Neagra-Șarului, jud. Suceava].

381. Frunză verde iarbă grasă, și chiabura feciorî,
 nevasta care-l frumoasă   toată baba moșneagî;
 pe scîrbă pleacă de-acasă: el nu poate trece pragu,
 muta-și teme barbatî,   baba-l teme de-l Iea dracu,
 și proasta ibovnicî,

(Spus de Paraschiva Petrescu, din Găinești, jud. Suceava). Cules de S. MIHAILĂ.

Bocete

1. Frunzișoara de dumbravă,
 drag mi-a fost omul detreabă,
 că acî mulți mi-l întreabă.
 Frunzișoara de matasă,
 vine moartea mînioasă,
 mă găsește bun la masă.
 Frunzișoară de-avrămească,
 nime'n lume nu gîndească
 pe pămînt e'ar să trăiască
 și moartea să nu-l găsească;
 că moartea cînd ar să vie,
 nu dă veste nimăruce,
 cămpărașii mari și tari
 fac cetăți cu ziduri groase
 că'ntrînsele să trăiască.

(Spus de Ion a Istincă, din Grămești, jud. Dorohoi)

Iar cît e lumea de mare,
 moartea prietenî nu are,
 că-l Iea din scaun zugrăvit
 și ma-l toarnă în mormînt;
 șede și nu se rădică,
 și nu mai zice nimică.
 O, sărmanu om de lut,
 cum trăește pe pămînt!
 se bucură de feciori
 că feciorii vor trăi.
 sărindare vor plăti.
 Poartă-te și te silește,
 liturghia ți-o plătește
 că cîte ți-l da'nainte
 acele vor fi primite.

Cules de N. IERUȘAN

Strigăte în joc

256. Vai de mine și eu gîor,
și de mare-s cît un dop
cît un dop de la balereă,
rîsulă ca ș'o ciupercă

257. La pămînt eu picioru
să răsac molioru,
să răsac cîte-un fir,
să-miros-a trandafir,
trandafir de la Viciana,
rîsădit de lelea Ana.

258. Bate-o bate-o la podu
la tusta cu catifor:
oî o bate, oî o luscă,
la tusta de preuteasă.

(Din Uldești, jud. Suceava)
Culese de ION MURARIU

259. Lelița cu scuteleca
să-are-sara ce mînea,
dimineța tot așa:
cătă'n oală,
oală goală;
cătă'n blide
îl vine-a rîde;
cătă'n fundul sacului,
cătă'vîna băbatului.

260. La Boroasa-; hors cu pine,
să-are fetela de bătrîne,
și flăcăii ne'nsurați,
ca și cîniul cel turbăti.

261. Lelca eu ciubote nalte
se duc'e'n sat după lapte;
cătă' mioram ce zăbăver:
ca pelea și-l hopăta.

262. În zîna de Blagovoște
cătă' liganul mîncău peste,

numai tată bătrînu
nu mai avea nici unu,
și-l da Danciu'n cap cu pumnul
ca să aibă și el unu.

(Din Drăgănești, jud. Suceava)
Culese de C. TEODORESCU

263. Puse toanta să se lea,
și puse de vinerea
să se leie sîmbăta.
Dar pustiea de purcea
pășcind trosot lingă ea,
se scărpină de ulcea
vârsînd leștea din ea

264. Hora-î mare,
flecăi n'are
c'o murit de galbanare;
numai unul o rămas,
și-acelea-î cu chelebe'n nas.

265. Foae verde sâmuraslă,
ulte mîntea mea cea proastă:
lăsăi nevastă frumoasă
și iubiî o jăpchinooasă.

266. Fie-ochinea cît de bună,
ca ciubota nu mîi sună;
și ciubota căpută
bună-ar fi cînd n'ar fi spartă;
dar ochinea, saraca,
îl puî potlog,
mă duc la joc,
și tot strig odată hop!

(Din com. Dongolea, jud. Vaslui)
Culese de Gh. ARNĂUTESCU.

267. Asta-i lelea lelița
ce-o cunoaște bă dița,
cu capu cît risnița,
cu picioru
cît ciubăru

268. Asta-i lelea, bat-o sfinții,
a căzut din podul tinzii
de și-a rupt lioapa și dinții.

269. Tinga, ținga, clopoțel,
fata popei lui Oțel,
ca se jură că-i fecioară
și copilu-i plînge n poală.

270. Pe dealul cu tufole
spală lelea rufele,
și le întinde pe surcele;
cîni lîrîeau la ele,
Nu știu: cîni lîrîeau
ori păduchii mormăiau.

[Din com. Coarnele-Caprei, jud. Iași]
Culese de GH. C. SACHELARI

271. Du-te-acasă, fa buhoasă,
și te lă, te lă frumoasă;

și te-i la
cînd a ploua,
și te-i unge
cînd a ninge.

Cînd o fost la descăleit,
șapte sate o sărit
cu săcuri și cu topoare
pe păduchi ca să-i omoare,
ș'o'implut locu de untură,
și s-o dus la Chișinău
ș'o dat oca cîte-un leu
ș'o cumpărat antereu;
antereu-i tot cîrpiț,
fata s-o împedobit.

272. Fetele, pînă co-s fete,
nu le vezi la crîsmă bote;
apoi dacă se mărită,
cîte șapte-s la o litră,
și tot beu pînă se'mbată,
și apoi se ia de cap
și strigă: Sîngeap! Sîngeap!

[Din Bais, jud. Suceava]
Culese de GH. A. VASILIU

Boghii

(III. 1)

D. Grig. Goilav n bine-voit a ni comunica următoarele versuri pe care Neulăi Istrati le pune în gura unui personaj, T E L I T A, din drama sa „MIHUL” 2).

Patru zeci și unu
de boghii tot ea unu,
ce toate le știți,
și toate giciti,
spune-ți-mi curat
și adevărat,
de-a fi ea să fie,
de-a fi ea să vie

Mihul pe la voi,
să ne spuneți voi,
să cadă în prag
așa cum vă trag,
un om sositoriu,
ce vine cu sporiu,
ce vine cu dor,
cu drag și amor;

de-a fi să nu fie,
de-a fi să nu vie,
să ne spuneți iar
că noi în zadar
îl tot așteptăm
și n boghii căutam

1). Vezi vol. III, pag. 126 și 232.

2). MIHUL, o trasătură din războiul lui Ștefan-cel-Mare cu Matei Corvin, regele Ungariei. Dramă originală în trei acte, de Nicolai Istrati. Actul III [Logodna. Scena 6, p. 56. — Iași, Tipografia Basiumului-Român. — 1850.